

**Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd  
om foder;**

**SJVFS 2006:81**

**Saknr M 39**

Utkom från trycket  
den 15 december 2006

beslutade den 7 december 2006

Statens jordbruksverk föreskriver<sup>1</sup>, med stöd av 2, 5 och 7 § § förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter samt 17 § förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter, följande. Dessutom beslutar Jordbruksverket att ett allmänt råd till 4 kap. 6 § ska föras in i författningen.

## **1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER**

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om införsel, utförsel, tillverkning, utsläppande på marknaden och användning av foder eller annan befattning med foder.

2 § Grundläggande bestämmelser om foder finns i

- a. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati<sup>2</sup>,
- b. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet<sup>3</sup>,
- c. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 av den 3 oktober 2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel<sup>4</sup>,
- d. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 av den 22 september 2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder<sup>5</sup>,
- e. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 av den 22 september 2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är

---

<sup>1</sup> Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 21.7.1998, s. 37 Celex 31998L0034), ändrad genom Europaparlamentet och rådets direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s. 18, Celex 31998L0048).

<sup>2</sup> EGT L 147, 31.5.2001, s. 1, (Celex 32001R0999).

<sup>3</sup> EGT L 31, 1.2.2002, s. 1, (Celex 32002R0178).

<sup>4</sup> EGT L 273, 10.10.2002, s. 1, (Celex 32002R1774).

<sup>5</sup> EUT L 268, 18.10.2003, s. 1, (Celex 32003R1829).

- framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG<sup>6</sup>,
- f. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 av den 22 september 2003 om fodertillsatser<sup>7</sup>,
  - g. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 av den 17 november 2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen<sup>8</sup>,
  - h. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien<sup>9</sup>,
  - i. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelser om djurhälsa och djurskydd<sup>10</sup>,
  - j. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 av den 23 februari 2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG<sup>11</sup>,
  - k. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 av den 12 januari 2005 om fastställande av krav för foderhygien<sup>12</sup>
  - l. djurskyddslagen (1988:534),
  - m. lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter, samt
  - n. förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter.
  - o. förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter

### **Definitioner**

3 § I dessa föreskrifter avses med

*anläggningar*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 183/2005,

*blandartjänst*: arbete som innebär blandning av färdigt kompletteringsfoder och råvaror, vilka tillhandahålles av djurägaren,

*dagsbehov*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 1831/2003,

*dagsgiva*: detsamma som dagsbehov,

*dietfoder*: se foder för särskilda näringsbehov,

*djur*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 1774/2002,

*foder*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 178/2002,

*foderblandning*: blandning av foderråvaror med eller utan fodertillsatser, avsedda för utfodring i form av helfoder eller kompletteringsfoder,

---

<sup>6</sup> EUT L 268, 18.10.2003, s. 24, (Celex 32003R1830).

<sup>7</sup> EUT L 268, 18.10.2003, s. 29, (Celex 32003R1831).

<sup>8</sup> EUT L 325, 12.12.2003, s. 1, (Celex 32003R2160).

<sup>9</sup> EUT L 139, 30.04.2004, s. 1, (Celex 32004R0852).

<sup>10</sup> EUT L 165, 30.4.2004, s. 1, (Celex 32004R0882).

<sup>11</sup> EUT L 70, 16.3.2005, s. 1, (Celex 32005R0396).

<sup>12</sup> EUT L 35, 8.2.2005, s. 1, (Celex 32005R0183).

*foder för särskilda näringsbehov*: foderblandningar, som genom sin särskilda sammansättning eller tillverkningsmetod, klart skiljer sig från såväl vanliga foder som de produkter som anges i rådets direktiv 90/167/EEG av den 26 mars 1990 om fastställande av villkor för framställning, utsläppande på marknaden och användning av foderläkemedel inom gemenskapen<sup>13</sup>, och som framställs för att täcka särskilda näringsbehov,

*foderföretag*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 178/2002,

*foderföretagare*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 178/2002,

*foderhygien*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 183/2005,

*foderleverantör*: den som i första led, efter införsel eller tillverkning, släpper ut foder på marknaden. Den som utför blandartjänst är inte att anse som foderleverantör.

*foderråvara*: en vara av vegetabiliskt eller animaliskt ursprung, liksom produkter som framställts genom industriell bearbetning av sådana varor samt organiska eller oorganiska ämnen som är avsedda för utfodring, antingen direkt obearbetade, eller efter bearbetning. En sådan vara kan innehålla fodertillsatser. En foderråvara kan ingå som bärsubstans i förblandningar.

*fodertillsats*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 1831/2003,

*främmande ämne*: varje typ av ämne eller produkt, med undantag av smittförande ämnen, som förekommer i och/eller på en produkt avsedd att användas som foder och som kan medföra fara för djurs eller människors hälsa eller för miljön eller kan ha en negativ verkan på animalieproduktionen,

*förblandning*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 1831/2003,

*helfoder*: foderblandningar som genom sin sammansättning täcker dagsbehovet,

*kompletteringsfoder*: foderblandningar som genom sin sammansättning behöver kompletteras med annat foder för att täcka dagsbehovet,

*livsmedelsproducerande djur*: djur inom animalieproduktionen som hålls, göds eller föds upp för produktion av livsmedel,

*läkemedel*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i Läkemedelslagen (1992:859),

*mikroorganism*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 1831/2003,

*mineralfoder*: kompletteringsfoder som huvudsakligen består av mineraler och innehåller minst 40 procent aska,

*mjölk ersättning*: (mjölk näringar): foderblandningar som, torra eller efter utspädning med en viss mängd vätska, ges till unga djur som tillskott eller ersättning för mjölk efter det att produktionen av kolostrum (råmjölk) har upphört,

*primärproducent*: den som bedriver primärproduktion av foder,

*primärproduktion av foder*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 183/2005,

---

<sup>13</sup> EGT nr L 92, 7.4.1990, s. 42.

*processad foderråvara*: foderråvara som har genomgått en mekanisk och/eller kemisk bearbetning; som processad foderråvara räknas inte foderråvaror som enbart har genomgått en torkningsprocess,

*processhjälpmedel*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 1831/2003,

*riskbedömning*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 178/2002,

*sällskapsdjur*: begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 1774/2002,

*tillverkningsparti (parti)*: vart och ett av de partier som tillverkats satsvis eller det parti som vid kontinuerlig tillverkning tillverkats inom ett dygn,

*tillverkningsställe*: en produktionsenhet för framställning av foder.

*utsläppande på marknaden*: begreppet utsläppande på marknaden har i dessa föreskrifter samma betydelse som i förordning (EG) nr 178/2002 samt

*åtgärdsströsklar*: gränsvärde som anger när den som är ansvarig för det aktuella foderpartiet är skyldig att utreda orsaken till en specifik kontamination och om möjligt vidta åtgärder för att reducera eller eliminera densamma.

## 2 KAP. ANMÄLAN, GODKÄNNANDE OCH RAPPORTERING

### Anmälan

1 § Foderföretagare ska anmäla de foderanläggningar som de ansvarar för till Jordbruksverket enligt förordning (EG) nr 183/2005 på blanketterna D5 och D7.

Aktuella uppgifter om anläggningarna, inklusive större ändringar i verksamheten och eventuell nedläggning ska anmälas på blankett D39 till den kontrollmyndighet som anges i förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter.

Anmälan enligt första och andra styckena ska vara kontrollmyndigheten tillhanda senast 15 dagar innan verksamheten påbörjas eller ändringen genomförs.

2 § Foderleverantörer ska ifråga om foder lämna produktbeskrivning enligt blankett D119.

Produktbeskrivning enligt första stycket ska lämnas till Jordbruksverket senast den dag produkten färdigställts för leverans.

3 § Den som för in foder för användning till egna livsmedelsproducerande djur ska anmäla detta före första införseltillfället.

Anmälan ska ske på blankett D7.

4 § Information avseende foder som inte uppfyller kraven på fodersäkerhet i enlighet med artikel 20 i förordning (EG) nr 178/2002 ska lämnas på blankett D51.

Anmälan enligt första stycket ska göras omgående<sup>14</sup>.

5 § Foderföretagare som avser att släppa ut foderråvaror på marknaden i form av inte värmebehandlad spannmål till fjäderfäbesättningar, ska anmäla detta på blankett D110.

### Godkännande

6 § Ansökan om godkännande av anläggningar där fodertillsatser enligt kap. 1 i bilaga IV förordning (EG) nr 183/2005 eller förblandningar enligt kap. 2 i bilaga IV förordning (EG) nr 183/2005 tillverkas eller släpps ut på marknaden ska ske på blankett D 49.

7 § Ansökan om godkännande av anläggningar i vilka foderblandningar tillverkas innehållande fodertillsatser eller förblandningar enligt kap. 3 i bilaga IV i förordning (EG) nr 183/2005 ska skickas till Jordbruksverket på blankett D49.

8 § Foderleverantörer som vill använda eller släppa ut på marknaden vissa produkter som tillför proteiner eller kväve, och som inte finns upptagna i bilaga 8, ska ansöka om godkännande för dessa produkter hos Jordbruksverket. Ansökan ska åtföljas av den dokumentation som anges i rådets direktiv 83/228/EEG av den 18 april 1983 om fastställande av riktlinjer för bedömningen av vissa foderprodukter<sup>15</sup>.

Första stycket gäller inte i de fall ansökan lämnats in i något annat land inom Europeiska unionen (EU).

---

<sup>14</sup> För snabb korrespondens rekommenderas att blanketten skickas via e-post, [rasff@sjv.se](mailto:rasff@sjv.se).

<sup>15</sup> EGT L 126, 18.4.1983, s. 23. (Celex 31983L0126).

9 § Ansökan om godkännande av anläggningar där vissa produkter som tillför proteiner eller kväve, enligt bilaga 8, tillverkas och/eller släpps ut på marknaden, ska ske på blankett D49.

10 § Ansökan om godkännande av anläggningar där foderföretagaren avser att blanda läkemedel i foder eller släppa ut på marknaden foder innehållande läkemedel, ska ske på blankett D49.

11 § Ansökan om godkännande av anläggningar som avser att använda fiskmjöl, di- och trikalцийfosfat, blod och blodprodukter enligt bilaga IV förordning (EG) nr 999/2001, ska ansöka om godkännande för detta ändamål på blankett D110.

12 § Ansökan enligt 6-7, 9-10, och 12 § § ska vara Jordbruksverket tillhanda senast tre månader innan verksamheten påbörjas.

### **Rapportering**

13 § Foderföretagare ska redovisa inblandad kvantitet läkemedel, koccidiostatika och histomonostatika i foder till Jordbruksverket.

Foderleverantörer ska redovisa införd eller tillverkad kvantitet foderråvaror, fodertillsatser, förblandningar och foderblandningar till Jordbruksverket.

Redovisning av foder ska lämnas på blanketterna E15.6, D108 och D109. Uppgifter om läkemedel, koccidiostatika och histomonostatika ska insändas inom en månad efter utgången av varje kalenderår. Övriga uppgifter ska insändas inom en månad efter utgången av varje halvår.

14 § Foderleverantörer ska redovisa utförd hygienkontroll enligt 4 kap. till Jordbruksverket på blankett D44.

Uppgifter om utförd hygienkontroll ska insändas inom en månad efter utgången av varje kalenderår.

### **Avgifter för godkännande av anläggningar**

15 § Avgifter för godkännande av anläggningar enligt 2 kap. 6-7, 9-10, och 12 § § ska betalas av sökanden enligt följande.

För godkännande av anläggningar debiteras 680 kr i administrationsavgift och i förekommande fall 1420 kr för inspektion. I de fall inspektionen omfattar mer än tre timmar debiteras 340 kr per ytterligare timme.

### 3 KAP. TILLVERKNING, HANTERING OCH LAGRING

#### Förbjudna råvaror

1 § Det är inte tillåtet att som foderråvara släppa ut på marknaden eller använda följande:

- a. träck, urin samt separerat mag- och tarminnehåll efter tömning eller avlägsnande av matsmältningskanalen, oavsett eventuell behandling eller inblandning,
- b. hudar som behandlats med kemiska beredningsämnen, inklusive avfall därav,
- c. frön och annat uppförkningsmaterial som, efter skörd, genomgått särskild behandling med växtskyddsmedel för den användning de är avsedda för (uppförkning), samt alla biprodukter därav,
- d. trä, inklusive sågspån och annat material som härrör från trä som har behandlats med träskyddsmedel enligt definitionen i bilaga V i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG av den 16 februari 1998 om utsläppande av biocidprodukter på marknaden<sup>16</sup>,
- e. alla typer av avfall som härrör från något av de olika stegen i en reningsprocess för avloppsvatten från tätbebyggelse, för hushållspillvatten eller för industrispillvatten enligt definitionen i artikel 2 i rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse<sup>17</sup> oberoende av om avfallet vidarebehandlats och oberoende av varifrån avloppsvattnet kommit,
- f. fasta hushållssopor (avser inte matavfall enligt definitionen i förordning (EG) nr 1774/2002), eller
- g. förpackningar och delar av förpackningar vid användning av produkter från livsmedelsindustrin.

#### Läkemedel i foder

2 § Foder får endast innehålla läkemedel som är godkända av Läkemedelsverket eller enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 726/2004 av den 31 mars 2004 om inrättande av gemenskapsförfaranden för godkännande av och tillsyn över humanläkemedel och veterinärmedicinska läkemedel samt om inrättande av en europeisk läkemedelsmyndighet<sup>18</sup>.

Veterinär förskrivning av foder innehållande läkemedel ska ske enligt Läkemedelsverkets föreskrifter och allmänna råd (LVFS 1997:10) om förordnande och utlämnande av läkemedel m.m.

3 § Foderföretagare som tillverkar foder innehållande läkemedel ska förfoga över lämpliga hjälpmedel som gör att han kan säkerställa

- a) för foderblandningar: läkemedlets typ och halt samt att detta är homogent fördelade i foderblandningen,

<sup>16</sup> EGT L 123, 24.4.1998, s. 1, (Celex 31998L0098).

<sup>17</sup> EGT L 135, 30.5.1991, s. 40, (Celex 31991L0271).

<sup>18</sup> EUT L 120, 24.4.2004, s. 8, (Celex 32004R0762).

- b) att det inte finns någon möjlighet till önskad interaktion mellan läkemedel, tillsatser och fodret,
- c) att foder som innehåller läkemedel är hållbart under den föreskrivna perioden,
- d) att det foder som innehåller läkemedel genomgår regelbundna laboratorietester avseende homogenitet,
- e) att bulkbilar eller liknande behållare som används för distribution av foder som innehåller läkemedel rengörs innan de används på nytt så att eventuell önskad interaktion eller kontaminering undviks. Detsamma gäller i tillverkningen använda foderblandare som ska tömmas och rengöras efter det att en läkemedelsinblandning är avslutad.

De villkor som anges i punkterna a och e gäller även för foderföretagare i primärproduktionen.

4 § Läkemedel som är avsedda att ingå i foderblandningar ska lagras på ett sådant sätt att de är lätta att identifiera och så att sammanblandning undviks med fodertillsatser, förblandningar eller foder som innehåller läkemedel. De ska lagras i lämpliga utrymmen som kan låsas och som är avsedda för lagring av sådana varor.

5 § Foderföretagare ska föra anteckningar om de slag och kvantiteter av läkemedelsförblandningar som används och de foderblandningar innehållande läkemedel som tillverkas, lagerhålls eller distribueras. Därutöver ska foderföretagaren föra anteckningar om förblandningens tillverkningsdatum samt namn och adress på den som levererat densamma och i förekommande fall uppgifter om djurägarens namn och adress och till dessa foga en kopia av veterinärreceptet. Anteckningarna och handlingarna ska arkiveras i minst tre år räknat från datum för den sist införda uppgiften och ska på begäran kunna uppvisas för kontrollmyndigheten<sup>19</sup>.

6 § Foderföretagare i primärproduktionen ska se till att den dagliga dosen av läkemedel ingår i en fodermängd som minst motsvarar halva dagsgivan eller ifråga om idisslare minst hälften av dagsgivan kompletteringsfoder. I sistnämnda fall får kompletteringsfodret inte utgöras av mineralfoder.

### **Begränsningar i foderblandningens sammansättning**

7 § Foderblandningars innehåll av aska, som är olöslig i saltsyra, får inte överstiga följande andel av torrsubstansen:

- a. 3,3 procent i foderblandningar som innehåller i huvudsak biprodukter från ris, eller
- b. 2,2 procent i andra foderblandningar, utom blandningar som innehåller godkända mineraliska bindemedel, mineralfoderblandningar, foderblandningar som är avsedda för odlad fisk och som innehåller mer än 15 procent fiskmjöl och foderblandningar som innehåller över 50 procent betsnitsel eller pulpa av sockerrör.

### **Näringsinnehåll i foder**

8 § Beräkning av energiinnehåll, AAT/PBV-värde och smältbart råprotein i foder till livsmedelsproducerande djur ska göras i enlighet med bilaga 1.

---

<sup>19</sup> Ett exempel på utformningen av en loggbok för blandning av läkemedel i foder återfinns i Jordbruksverkets blankett D115 Loggbok för blandning av läkemedel i foder.



Den som vill få ett nytt eller ändrat energi- eller AAT/PBV-värde i bilaga 3 fastställt, ska lämna in underlag för värderingen till Jordbruksverket.

9 § Beräkning av energiinnehåll till hund- och kattfoder för särskilda näringsbehov ska göras i enlighet med bilaga 2.

### **Benämning av foderråvaror**

10 § De foderråvaror som är förtecknade i bilaga 5 del B får bara släppas ut på marknaden under de benämningar som där anges.

Den som vill släppa ut på marknaden en foderråvara som inte finns upptagen i förteckningen i bilaga 5 del B får göra så under förutsättning

- a. att den benämns med ett annat namn eller motsvarar en annan tilläggsbeskrivning än de som anges i bilaga 5 del B, samt
- b. att benämningen eller tilläggsbeskrivningen inte är vilseledande beträffande foderråvarans verkliga identitet och att de krav som anges i bilaga 5 del C följs.

### **Foder för särskilda näringsbehov (dietfoder)**

11 § Användning och utsläppande på marknaden av dietfoder får endast ske om sammansättningen är sådan att den är lämplig för det särskilda näringsbehov för vilket den är avsedd enligt bilaga 6.

Dietfoder får endast användas för det ändamål och på det sätt som anges i märkningen.

### **Förpackningar**

12 § Förpackningar eller behållare som släpps ut på marknaden innehållande foderblandningar ska vara förseglade på sådant sätt att förseglingen förstörs och inte kan återanvändas efter det att den brutits.

Leveranser av foderblandningar får ske i lös vikt om de levereras i små kvantiteter och kommer från brutna förpackningar om högst 50 kg samt levereras direkt till den slutlige förbrukaren.

Leveranser av foderblandningar får i övrigt ske i lös vikt i öppna behållare om leveransen

- a. sker direkt från foderleverantör till förbrukare,
- b. avser foderblandningar som består av högst tre foderråvaror,
- c. avser pelleterade foderblandningar,
- d. sker inbördes mellan foderleverantörer,
- e. sker från foderleverantör till förpackare,
- f. avser blandningar av spannmål, helt frö eller av hela frukter, eller
- g. avser slickstenar.

Leveranser av foderblandningar får ske i öppna förpackningar om leveransen

- a. sker inbördes mellan foderleverantör,
- b. sker från foderleverantör till förpackare,
- c. avser blandningar av spannmål, helt frö eller av hela frukter, eller
- d. avser slickstenar.

Leverans av foder innehållande läkemedel får endast ske enligt första stycket.

#### **4 KAP. FODERHYGIEN**

1 § Bestämmelserna i förordning (EG) nr 183/2005 ska inte tillämpas på producenters direktförsäljning av små mängder primärproducerat foder (mindre än 10 ton torrs substans per år) till lokala jordbruksföretag (jordbruksföretag belägna inom ett avstånd av 50 km) för användning inom dessa företag.

2 § Foder till fjäderfä ska värmebehandlas. Vid varje tillverkningsomgång ska kontrolleras att tillräcklig temperatur (minimum 75°) uppnåtts i allt foder innan detta tillåts passera vidare till kylare efter värmebehandlingen.

För annan behandling eller åtgärd än värmebehandling krävs Jordbruksverkets tillstånd.

Den som tillverkar foderblandning till djur i egen besättning omfattas inte av värmebehandlingskravet om blandningen består av inköpt kompletteringsfoder och spannmål.

#### **Processhjälpmedel**

3 § Foderråvaror ska så långt det är möjligt utifrån god tillverkningspraxis, vara fria från kemiska orenheter som härrör från användningen av sådana processtekniska hjälpmedel som erfordras vid tillverkningen av foderråvaror.

Eventuell förekomst av substansrester eller derivat från processtekniska hjälpmedel får inte utgöra någon hälsorisk. Därutöver får sådana rester inte ha någon inverkan på fodret eller på djuret dvs. bära på någon foderteknisk eller zooteknisk effekt.

Första stycket gäller inte i de fall det finns en högsta tillåten halt för kemiska orenheter fastställd i bilaga 5 del B.

#### **Föroreningar**

4 § Såvida annat inte framgår i bilaga 5 får en foderråvara släppas ut på marknaden endast om den har en botanisk orenhet om högst fem procent. Med botanisk orenhet förstås naturliga men oskadliga orenheter t.ex. halm, agnar, kärnor från andra växtarter eller frön från ogräs. Till botanisk orenhet räknas även oskadliga rester från oljehaltigt frö eller frukter från en tidigare tillverkningsprocess om inte halten överstiger 0,5 procent.

De halter som anges i första stycket avser produktens och biproduktens vikt per kg vara.

5 § Överstiger halten botanisk orenhet fem procent eller oljehaltigt frö eller frukter från en tidigare tillverkningsprocess 0,5 procent ska foderråvaran betraktas som en foderblandning.

Första stycket gäller såvida inte annat framgår av bilaga 5.

6 § Med utgångspunkt i utförd riskbedömning ska foderföretagaren provta och analysera foder avseende främmande ämnen.

För analyserat foder används fastlagda åtgärdströsklar (bilaga 10) eller gränsvärden (bilaga 11). Om inga fastlagda åtgärdströsklar eller gränsvärden finns används de riktvärden som företaget fastställer med utgångspunkt i sin riskbedömning.

I fall överskridande sker av de åtgärdströsklar som anges i bilaga 10 ska innehavaren av foderpartiet genomföra undersökningar för att identifiera föroreningskällan och vidta åtgärder för att reducera eller eliminera denna.

Ett foder får inte släppas ut på marknaden eller användas om det innehåller främmande ämnen i högre halter än de gränsvärden som anges i bilaga 11.

Det är inte tillåtet att vid överskridande av de gränsvärden som anges i bilaga 11 tillämpa utspädning, vare sig med samma produkt eller med andra produkter avsedda som djurfoder.

7 § Utöver vad som anges i 4 kap. 6 § ska mottagaren vid införsel av foderråvaror markerade med A1, A2 eller A3 som anges i bilaga 4 samt vid införsel av foderblandningar till mjölkkor låta analysera sådan foderråvara eller foderblandning avseende aflatoxin.

8 § Vid provtagning av aflatoxin tas fem delprov slumpmässigt och representativt per 100 ton foderråvara eller foderblandning. Dessa fem delprover slås ihop till ett samlingsprov à 200 g som skickas för analys.

Analysen ovan ska utföras av ett laboratorium, som är ackrediterats för uppgiften enligt lagen (1992:1112) om teknisk kontroll.

Analysen kan även utföras av ett laboratorium i ett annat land inom EU eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) om laboratoriet uppfyller kraven i standarden ISO/IEC 17025:2005 och har ackrediterats för uppgiften av ett ackrediteringsorgan som uppfyller kraven i standarden ISO/IEC 17011:2004, eller av ett laboratorium från ett land inom EU eller EES som på annat sätt erbjuder motsvarande garantier i fråga om teknisk och yrkesmässig kompetens samt garantier om oberoende.

Minst ett samlingsprov ska analyseras per

- a. 200 ton foderråvara markerat med A1 eller foderblandning,
- b. 500 ton foderråvara markerat med A2 och
- c. 2 500 ton foderråvara markerat med A3.

Vid varje införsel ska mottagaren för Jordbruksverket uppvisa ett av mottagaren undertecknat dokument. Av dokumentet ska det framgå att provtagningen har skett enligt andra stycket och att analysen har utförts i enlighet med bilaga 12.

Mottagaren ska rapportera analysresultatet till Jordbruksverket på blankett D53.

9 § Vid införsel av foder enligt 4 kap. 7 § får mottagaren, i stället för kontroll efter införseln låta utföra aflatoxinkontroll av fodret i utförsellandet. I detta fall ska ett dokument undertecknad av den som gjort analysen bifogas, blankett D53. Dokumentet ska visa att aflatoxinkontroll, som fastställts av Jordbruksverket, har utförts enligt 4 kap. 8 § och att analys har skett i enlighet med denna paragraf stycke ett till tre.

### **Salmonellaprovtagning**

10 § Kontroll av salmonella ska utföras i form av foderprover eller miljöprover uttagna på fastställda kontrollpunkter i lokalen och på tillverkningslinjen.

Provtagning enligt första stycket gäller inte vid tillverkning av foder för sällskapsdjur.

11 § Utöver vad som anges i 4 kap. 10 § ska salmonella analyseras vid tillverkning av foderråvaror som markerats med S2 (vegetabilisk högriskråvara) och S3 (vegetabilisk lågriskråvara) enligt bilaga 4.

12 § Kontroll ska utföras avseende salmonella vid införsel av foderblandningar och av foderråvaror som markerats med S1 (animaliska proteinfoder), S2 och S3 enligt bilaga 4.

Vid provtagning för salmonellakontroll ska ett antal delprover à 2,5 g slumpmässigt och representativt tas från hela råvarupartiets storlek. Antalet delprover fastställs av råvarupartiets storlek enligt följande:

1. För S1- och S2-råvaror ska
  - a. 40 delprov tas per 0-100 ton,
  - b. 80 delprover tas per 101-10 000 ton och
  - c. 390 delprover tas om foderpartiet består av mer än 10 000 ton.
2. För foderblandningar till nöt, svin och fjäderfä ska
  - a. 80 delprov tas per 0-100 ton och
  - b. 160 delprover tas om foderpartiet består av mer än 100 ton.
3. För S3-råvaror ska
  - a. 20 delprov tas per 0-100 ton,
  - b. 40 delprover tas per 101-10 000 ton och
  - c. 160 delprover tas om foderpartiet består av mer än 10 000 ton.

Delproverna ska slås ihop tio och tio till att utgöra samlingsprov om 25 g som skickas för analys enligt 4 kap. 18 §.

13 § Vid införsel av sådant foder som anges i 4 kap. 12 § ska mottagaren för Jordbruksverket uppvisa ett av mottagaren undertecknat dokument (blankett D53). Dokumentet ska visa att salmonellakontroll har utförts efter införsel i enlighet med 4 kap. 12 §.

Provtagna foderråvaror markerade med S1 och S2 enligt 4 kap. 11 och 12 § § får inte användas förrän analys svaren visar att salmonella inte påvisats.

14 § Utöver vad som anges i 4 kap. 10 § ska minst fem miljöprover avseende salmonella analyseras varje vecka i anläggningar som tillverkar fjäderfäfoder.

Provtagning ska ske på följande punkter i anläggningarna:

- a) färdigfoderbehållare,
- b) lokaldamm från pellets kylrum,
- c) pellets kyl (topp),
- d) centralaspiration (avsug från). Finns endast delad aspiration provtages aspirationen i anläggningens råvarudel,
- e) råvaruintag (elevatorfot).

15 § Utöver vad som anges i 4 kap. 10 § ska minst två miljöprover avseende salmonella analyseras varje vecka i anläggningar som tillverkar foderblandningar till andra djurslag än fjäderfä.

Provtagning ska ske på följande punkter i anläggningen:

- a) färdigfoderbehållare (topp),
- b) råvaruintag (elevatorfot).

16 § För analys av salmonellaprover enligt 4 kap. 10-12 § anlitas ett laboratorium som ackrediterats för uppgiften enligt lagen (1992:1112) om teknisk kontroll.

Analysen kan även utföras av ett laboratorium i ett annat land inom EU eller EES om laboratoriet uppfyller kraven i standarden ISO/IEC 17025:2005 och har

ackrediterats för uppgiften av ett ackrediteringsorgan som uppfyller kraven i standarden ISO/IEC 17011:2004, eller av ett laboratorium från ett land inom EU eller EES som på annat sätt erbjuder motsvarande garantier i fråga om teknisk och yrkesmässig kompetens samt garantier om oberoende.

Vid införsel av foder enligt 4 kap. 12 § får mottagaren, i stället för kontroll efter införseln låta utföra salmonellakontroll av fodret i utförsellandet. I detta fall ska ett dokument undertecknad av den som gjort analysen bifogas, blankett D53. Dokumentet ska visa att salmonellakontroll, som fastställts av Jordbruksverket, har utförts enligt 4 kap. 12 § och att analys har skett i enlighet med denna paragraf stycke ett till tre.

Analys av salmonellaprover, från miljöprover enligt kap. 4. 14-15 § § ska utföras av SVA.

17 § När salmonella påvisats i miljö- eller foderprov ska tillverkaren omgående informera Jordbruksverket på blankett D51.

Första stycket gäller inte i de fall salmonella finns i miljön före värmebehandling vid tillverkning av värmebehandlade foderblandningar.

Positiva prov ska skickas för konfirmering och serotypning till SVA. Provet ska åtföljas av blankett D51.

När salmonella påvisas vid hantering eller tillverkning av foder ska åtgärdsprogrammet i bilaga 7 följas.

## **5 KAP. MÄRKNING**

### **Allmänna märkningskrav**

1 § Foderleverantörer ska märka foder med de uppgifter som framgår av detta kapitel.

2 § En foderråvara med en botanisk orenhet överstigande 5 procent omfattas av märkningskraven för foderblandning vid försäljning.

Foderfett till idisslare ska märkas med uppgift om vattenhalt, smuts, halten av fria fettsyror, fettsyramönster och smältpunkt i de fall foderråvaran eller foderblandningen, i vilken foderfettet ingår, märks med uppgift om energiinnehåll.

3 § Vid märkning ska följande iakttas:

- a. märkningen får inte vara vilseledande och får inte ge intryck av att fodret har särskilda egenskaper om dessa egenskaper är generella,
- b. märkningsuppgifter om ett foders typ, näringsvärde, tekniska faktorerers betydelse för bruksvärdet, ingående komponenter och liknande uppgifter ska vara objektiva samt kunna kontrolleras och styrkas på ett från vetenskaplig synpunkt godtagbart sätt,
- c. märkningen ska utföras på svenska och vara tydlig, lättläst och svår att utplåna,
- d. vid försäljning till ett land inom EU ska märkningen, om inte annat föreskrivs i mottagarlandet, ske på minst ett av mottagarlandets officiella språk,
- e. de märkningskrav som får eller ska deklarerats enligt 5 kap. 6-23 § § ska anges i ett separat fält på emballaget, behållaren eller på den etikett som satts fast på emballaget eller behållaren,
- f. vid försäljning av foderblandningar i mängder understigande 50 kilogram direkt till förbrukaren enligt 3 kap. 18 § får märkningen enligt 5 kap. 29 § ske på en särskild skylt i anslutning till foderblandningen. Detta gäller inte för vissa produkter som tillför protein eller kväve i bilaga 8 samt foder som innehåller läkemedel,
- g. märkningen enligt 5 kap. 6-23 § § får anges i ett separat fält på en följesedel i de fall fodret levereras i lös vikt i inte förslutna förpackningar och behållare,
- h. annan märkning än den som föreskrivits enligt 5 kap. 6-23 § § ska utföras utanför det separata fältet och ska vara tydligt åtskild från föreskriven märkning, samt
- i. i märkningen får det inte hävdas att fodret kommer att förebygga, lindra eller bota sjukdom.

4 § Vid märkning används högsta godtagbara avvikelser (toleranser) enligt bilaga 9.

5 § Tillverkat foder ska vid utsläppande på marknaden vara märkt med de registrerings- eller godkännandenummer som tilldelats anläggningen enligt 2 kap. 6-7 och 9-10 § §.

### **Råvaror**

6 § I märkningen av råvaror ska uppgiften "foderråvara" finnas med.

7 § En foderråvaras benämning enligt bilaga 5 ska framgå av märkningen. När benämningen omfattar ett eller flera ord inom parentes kan ordet användas eller

utelämnas allt efter önskemål. Exempelvis kan olja från sojaböner deklarerats som olja från sojaböner eller sojaolja.

8 § Innehållet av de näringsämnen som anges som obligatorisk märkningsuppgift i bilaga 5, ska framgå av märkningen.

9 § De halter som deklarerats i märkningen ska vara beräknade i förhållande till vikten av foderråvaran och anges i procent om inte annat framgår av bilaga 5.

10 § Om inte annat angivits i bilaga 5, ska vattenhalten i foderråvaror deklarerats i de fall den överstiger 14 % av foderråvarans vikt. För foderråvaror vilkas vattenhalt inte överstiger 14 % ska aktuell halt uppges på köparens begäran.

11 § Överstiger den askhalt, som är olöslig i saltsyra, 2,2 % av torrsubstansen ska innehållet av denna aska deklarerats om inte annat framgår av bilaga 5.

12 § I de fall en foderråvara, som omfattas av bilaga 5, tillsätts som denatureringsmedel eller bindemedel till annan foderråvara ska det deklarerats typ och mängd av denatureringsmedel samt typ av bindemedel.

13 § Nettokvantiteten av en foderråvara ska deklarerats. För flytande varor ska nettovolymen eller nettovikten anges och för fasta varor nettovikten.

14 § Namn eller firmanamn och adress på den som är ansvarig för märkningsuppgifterna ska framgå av märkningen.

15 § För foderråvaror vars nettokvantitet är mindre än eller lika med 10 kg och är avsedda för slutanvändaren, kan märkningsuppgifterna enligt 5 kap. 6-14 § § tillhandahållas mottagaren genom lämpliga anslag, där varan säljs.

16 § Om ett parti foderråvara blir uppdelat under utsläppande på marknaden, ska de uppgifter som anges i 5 kap. 6-14 § § tillsammans med en hänvisning till det ursprungliga partiet upprepas i märkningen på förpackningen, behållaren eller den medföljande handlingen på det uppdelade partiets olika delar.

17 § Om sammansättningen av eller näringsinnehållet i en foderråvara som släpps ut på marknaden ändras, ska de märkningsuppgifter som föreskrivs i 5 kap. 6-14 § § ändras. Den som lämnar de nya uppgifterna ansvarar för ändringen av märkningen.

18 § Märkningsuppgifter rörande näringsinnehåll enligt 5 kap. 8, 10-11 § § behöver inte anges

- a. om köparen skriftligt avstått från informationen före varje transaktion. När ett sådant avtal ingåtts ska det framgå av följesedeln att köparen avstått från föreskrivna märkningsuppgifter.
- b. vid utsläppande på marknaden inom Sverige av foderråvara avsedd för sällskapsdjur om mängden foderråvara uppgår till högst 10 kg och leveransen sker direkt till slutanvändaren.

19 § Märkningsuppgifterna enligt 5 kap. 6-17 § § behöver inte följas under förutsättning

- a. att det gäller foderråvaror av vegetabiliskt eller animaliskt ursprung i naturligt tillstånd, färska eller konserverade eller eventuellt underkastade en enkel fysisk bearbetning,
- b. att endast konserveringsmedel tillsatts foderråvarorna,
- c. att foderråvarorna släpps ut på marknaden från en lantbrukare som producerat dem till en annan lantbrukare som använder foderråvarorna till egna djur, och

- d. att båda lantbrukarna är etablerade i Sverige.

20 § Märkningskraven enligt 5 kap. 8, 10, 11 och 13 § § behöver inte iakttas för biprodukter av vegetabiliskt eller animaliskt ursprung i de fall vattenhalten överstiger 50 %.

### **Foder innehållande läkemedel**

21 § Vid inblandning av läkemedel i foder ska, utöver vad som anges i 5 kap. 3 och 22 § §, fodret märkas överst inom det separata fältet med texten "Foder innehållande läkemedel". Därutöver ska följande framgå inom det separata fältet:

- a. Den aktiva mängden läkemedel kvantitativt och kvalitativt,
- b. karenstid,
- c. bruksanvisning, samt
- d. risk- och skyddsinformation.

De uppgifter som anges i första stycket får ersättas med en kopia av veterinärreceptet om denna innehåller motsvarande uppgifter, är tydlig och bifogas foderleveransen.

### **Foderblandningar**

22 § Märkning av foderblandningar ska ske på det sätt som anges i bilagorna 14-17 samt enligt nedanstående anvisningar.

- a. I det separata fältet ska de uppgifter anges som är markerade med (S),
- b. i det separata fältet får de uppgifter anges som är markerade med (F),
- c. de uppgifter som anges i bilaga 13 under numren 2 (djurart och djurkategori) och 3 (bruksanvisning) är inte obligatoriska om foderblandningen består av högst tre foderråvaror och dessa klart framgår av foderblandningens typ,
- d. obligatorisk märkning enligt bilaga 13 numren 9 (vatteninnehåll), 10 (innehåll av aska) och 20 (analyserat innehåll) i bilagan är inte obligatorisk för blandningar av hel spannmål men får uppges frivilligt,
- e. oavsett kraven i bilaga 13 under nummer 1 får helfoder eller kompletteringsfoder till andra sällskapsdjur än hundar och katter ges typbeteckningen "Foderblandning". Om denna beteckning ska användas ska märkningen enligt nummer 20 (analyserat innehåll) anges på samma sätt som för helfoder,
- f. oavsett bestämmelserna i bilaga 13 under a och b ovan får märkningen under numren 4 (nettovikt), 11 (garantitid) och 12 (tillverkningspartiets batchnummer) i bilagan anges utanför det separata fältet liksom registrerings- eller godkännandenummer enligt 5 kap. 5 §, om det i detta fält uppges var märkningen kan återfinnas,
- g. innehållet av fodertillsatser ska anges inom det separata fältet men tydligt avskilt från övrig märkning. Märkningen ska utföras enligt 5 kap. 24-28 § §, samt
- h. innehållet av vissa produkter som tillför protein eller kväve enligt bilaga 8 ska anges inom det separata fältet men tydligt avskilt från övrig märkning. I märkningen ska produkten benämnas enligt bilaga 8 kolumn 2, om inte annat framgår av kolumn 7 i samma bilaga.



23 § Märkningskrav för foder som innehåller fodertillsatser förutom enzymer och mikroorganismer framgår av bilaga 14. Märkningsuppgift med markeringen (S) ska märkas och uppgift med markeringen (F) får uppges i märkningen.

Märkningskrav för fodertillsatser i form av enzymer och mikroorganismer framgår av bilaga 15.

24 § Innehållet (halten) av en fodertillsats ska anges som tillsatt mängd av den aktiva substansen.

25 § För fodertillsatser ska innehållet av en fodertillsats anges i mg per kg (ppm) och för vitamin A och D i IE per kg. Till sällskapsdjur får innehållet av fodertillsatser anges per 100 g i stället för kg.

26 § För foder, som innehåller flera fodertillsatser med olika hållbarhet, anges det hållbarhetsdatum som inträder först.

27 § Det är tillräckligt att i märkningen uppge "tillsatt färgämne", "färgat med", "konserverat med" respektive "tillsatt antioxidant" följt av texten "EG-tillsatser" under förutsättning att

- a. fodret är avsett för sällskapsdjur,
- b. fodret är förpackat i enheter som har en nettovikt om högst 10 kilogram,
- c. det på emballaget, behållaren eller etiketten är angivet ett referensnummer t.ex. batchnummer, som gör det möjligt att identifiera fodret, och
- d. foderleverantören på begäran lämnar upplysningar om fodertillsatsens specifika namn.

28 § Vid utsläppande på marknaden av kompletteringsfoder, som har ett större innehåll av fodertillsatser än det som är fastställt för helfoder, ska märkningen kompletteras med följande uppgifter:

- a. fodret ska betecknas "Kompletteringsfoder" eller "Mineralfoder",
- b. i bruksanvisningen ska finnas en doseringsanvisning och uppgift, som lyder "För att inte överskrida högsta tillåtna halt av fodertillsatser får .... (produktnamn) utfodras med högst .... (vikt eller procentenhet) av dagsgivan", varvid uppgifterna ska stå i överensstämmelse med bestämmelserna i godkännandet av den enskilda fodertillsatsen<sup>20</sup>, och
- c. på mineralfoderblandning, med innehåll av selen, ska också framgå texten "Felaktig dosering av mineralfoder innehållande selen kan medföra förgiftning".

## **Dietfoder**

29 § Utöver vad som anges i 5 kap. 3, 21-28 § § och förordning (EG) nr 1831/2003 avseende fodertillsatser ska märkning av dietfoder ske enligt 5 kap. 30-38 § § och bilaga 6, varvid de uppgifter som anges i samtliga kolumner i bilaga 6 ska framgå av märkningen. Som beteckning av foderblandningen används begreppet "dietfoder" i märkningen.

Med undantag av 5 kap. 3 § i märkningen av dietfoder får hänvisning ske i förekommande fall till det patologiska tillstånd som motsvaras av det särskilda näringsbehovet.

---

<sup>20</sup> Ett register över godkända fodertillsatser återfinns på kommissionen hemsida:  
[http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/authoadditives\\_en.htm](http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/authoadditives_en.htm)

I bruksanvisningen ska rekommendationen "Före användning bör en specialist konsulteras" anges.

I de fall konsultation av veterinär ska framgå av märkningen enligt bilaga 6 kolumn 6, ersätter sådan uppgift det generella märkningskravet som anges i tredje stycket.

I de fall energivärde ska anges i märkningen för hund- eller kattfoder enligt bilaga 6, ska energivärdet beräknas i enlighet med bilaga 2. I de fall råvaror ska anges under sina specifika namn för att bestyrka fodrets näringsegenskaper får även gruppbeteckningar deklarerars i enlighet med bilaga 16.

30 § Om det tas upp mer än en grupp näringsegenskaper i bilaga 6 kolumn 2 angiven med "och/eller", för samma näringsbehov, har tillverkaren möjlighet att välja mellan att använda en eller flera av grupperna med de viktigaste egenskaperna för att uppfylla de särskilda näringsbehov som anges i kolumn 1. För varje valmöjlighet fastställs de motsvarande märkningsdeklarationerna i kolumn 4.

31 § Om en grupp tillsatssämnen nämns i bilaga 6 kolumn 2 eller 4 ska de använda tillsatserna vara godkända i enlighet med förordning (EG) nr 1831/2003 och de ska stå i överensstämmelse med de angivna viktigaste egenskaperna.

32 § I fråga om ursprunget till ingredienserna eller de analytiska beståndsdelarna enligt bilaga 6 kolumn 4 ska tillverkaren lämna precisa deklarerationer (t.ex. specifikt namn på ingredienserna, djurarten eller delen på djuret) för att göra det möjligt att utvärdera om de ovannämnda ingredienserna och beståndsdelarna står i överensstämmelse med de motsvarande viktigaste näringsegenskaperna.

33 § Om det i bilaga 6 kolumn 4 krävs deklARATION av ett ämne som också är godkänt som fodertillsats och deklARATIONEN åtföljs av ordet "total halt", ska det naturliga innehållet deklarerars om ingen fodertillsats är tillsatt. Om en fodertillsats är tillsatt ska den samlade mängden av det naturliga innehållet och den tillsatta mängden anges i deklARATIONEN.

34 § De deklARATIONER som krävs i bilaga 6 kolumn 4 med tillägget "om de är tillsatta" är obligatoriska om ingrediensen eller tillsatsen har tillsatts, eller innehållet därav har ökats enbart för att göra det möjligt att uppnå det särskilda näringsbehovet.

35 § DeklARATIONERNA i bilaga 6 kolumn 4 beträffande analytiska beståndsdelar och tillsatser, ska vara kvantitativa.

36 § Den rekommenderade användningstid som anges i bilaga 6 kolumn 5 är det intervall inom vilket näringsbehovet normalt bör uppnås. Tillverkaren kan hänvisa till mer precisa användningstider inom de fastställda gränserna.

37 § Om fodret ska uppfylla mer än ett särskilt näringsbehov, ska det stå i överensstämmelse med motsvarande angivelser införda i bilaga 6.

38 § För kompletteringsfoder för särskilda näringsbehov ska sammansättningen av ett dagsbehov ges i bruksanvisningen.

## **6 KAP. ÖVRIGA BESTÄMMELSER**

1 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

-----

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2007, då Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:177) om foder ska upphöra att gälla.

MATS PERSSON

Kjell Wejdemar  
(Foderkvalitetsenheten)